

LIETUVOS SAUGIOS LAIVYBOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIAUS

ĮSAKYMAS

**DĖL MAŽŪJŲ LAIVŲ, KURIŲ ILGIS IKI 10 M, PRAMOGINIŲ IR ASMENINIŲ
LAIVŲ TECHNINIŲ APŽIŪRŲ ATLIKIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. birželio 7 d. Nr. V-72

Klaipėda

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto priemonių registravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. 3-13 (Žin., 2006, Nr. 12-438, Nr. 116-4428; 2008, Nr. 90-3619, Nr. 4-102; 2009, Nr. 17-682; 2010, Nr. 31-1467), 5 punktu ir Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre įregistruotų vidaus vandenų transporto priemonių techninės priežiūros atlikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2007 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 3-245 (Žin., 2007, Nr. 83-3398; 2008, Nr. 88-3548; 2009, Nr. 11-423), 3 punktu:

1. T v i r t i n u Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m, pramoginių ir asmeninių laivų techninių apžiūrų atlikimo taisykles (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja nuo 2010 m. liepos 1 d.

DIREKTORIUS

EVALDAS ZACHAREVIČIUS

MAŽŪJŲ LAIVŲ, KURIŲ ILGIS IKI 10 M, PRAMOGINIŲ IR ASMENINIŲ LAIVŲ TECHNINIŲ APŽIŪRŲ ATLIKIMO TAISYKLĖS

I. BENDROJI DALIS

1. Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m (įskaitytinai), pramoginių ir asmeninių savaeigių bei nesavaeigių laivų (toliau – Laivai) techninės apžiūros tikslas – vadovaujantis tarptautinių teisės aktų reikalavimais, identifikuoti Laivus, nustatyti jų techninę būklę, plaukiojimo sąlygas, kurioms esant Laivas gali būti saugiai eksploatuojamas.

2. Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m, pramoginių ir asmeninių laivų techninių apžiūrų atlikimo taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis atitinkamomis Europos Sąjungos direktyvomis, rezoliucijomis bei rekomendacijomis, nustatančiomis techninius reikalavimus šių grupių vidaus vandenų transporto priemonėms, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu „Dėl Pramoginių laivų projektavimo, statybos, teikimo rinkai ir atidavimo eksploatuoti techninio reglamento patvirtinimo“ bei kitais tarptautiniais ir nacionaliniais teisės aktais, susijusiais su vidaus vandenų transporto priemonių eksploatavimu.

3. Taisyklės reglamentuoja pirminių, kasmetinių ir neeilinių (specialiųjų) techninių apžiūrų atlikimą Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre (toliau – Registas) registruojamiems ir įregistruotiems Laivams. Nesavaeigiams Laivams ir Laivams su elektriniais pakabinamaisiais varikliais kasmetinės techninės apžiūros neatliekamos, išskyrus naudojamiems nuomai ar kitai komercinei veiklai.

4. Laivų pirminės, kasmetinės ir neeilinės (specialiosios) techninės apžiūras atlieka Lietuvos saugios laivybos administracijos (toliau – Administracija) Vidaus vandenų laivų registro ir techninių apžiūrų skyrius.

5. Administracijai gavus Laivo savininko (valdytojo) ar įgalioto asmens nustatytos formos prašymą įregistruoti Laivą Registre, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų atliekama pirminė techninė apžiūra ir Laivas įregistruojamas Registre.

6. Įregistruojant Laivą Registre, Laivo savininko (valdytojo) atskiru prašymu Laivo pirminės techninės apžiūros gali būti atliekamos ir ne Lietuvos Respublikos teritorijoje. Išlaidas, susijusias su Laivų, esančių ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, techninių apžiūrų atlikimu, atlygina Laivų savininkai (valdytojai) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

7. Kasmetinės ir neeilinės Laivų techninės apžiūros atliekamos tik Lietuvos Respublikoje Laivo buvimo vietoje vandens telkiniuose.

8. Asmeniniams laivams, atsižvelgiant į konstrukcinius ypatumus, taikomi papildomi kiais teisės aktais nustatyti reikalavimai.

9. Mažiesiems savaeigiams Laivams, kurie naudojami verslinei žvejybai, keleiviams ar kroviniams pervežti ir kitai komercinei veiklai, techninę priežiūrą vykdo, technines apžiūras atlieka ir atitinkamus dokumentus išduoda Administracijos Vidaus vandenų laivų registro ir techninių apžiūrų skyrius.

10. Laivus be galiojančio Mažojo, pramoginio Laivo techninės apžiūros talono eksploatuoti draudžiama.

11. Už Laivų techninių apžiūrų atlikimą ir atitinkamų dokumentų, jų dublikatų išdavimą mokama nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

II. TECHNINIŲ APŽIŪRŲ ATLIKIMO TVARKA

12. Pirminės techninės apžiūros atlikimo tvarka:

12.1. Pirminė Laivo techninė apžiūra atliekama:

12.1.1. Laivą įregistruojant Registre (įsigijus, ar savos gamybos Laivą);

12.1.2. Registre įregistruojant statomą Laivą;

12.1.3. laikinai Registre įregistruojant Laivą (*bareboat charter*);

12.1.4. pasikeitus Laivo savininkui, kai Laivas buvo kitos valstybės Laivų klasifikacinės bendrovės priežiūroje.

12.2. Pasikeitus Laivo savininkui, esant galiojantiems kasmetinės techninės apžiūros dokumentams, pirminė techninė apžiūra neatliekama, o kasmetinė techninė apžiūra galioja iki kitos nurodytos techninės apžiūros atlikimo datos.

12.3. Pirminės techninės apžiūros metu Laivas identifikuojamas, sutikrinami jo korpuso bei variklio numeriai, mechanizmų, sistemų bei įrangos atitiktis pateiktų Laivo dokumentų duomenims bei nustatytiems techniniams reikalavimams.

12.4. Pirminės techninės apžiūros metu nustatoma, ar Laivas bei atitinkamos jo sudedamosios dalys atitinka Pramoginių laivų projektavimo, statybos, tiekimo rinkai ir atidavimo eksploatuoti techninio reglamento nustatytus reikalavimus.

12.5. Atlikus Laivo pirminę techninę apžiūrą, Laivas įregistruojamas Lietuvos Respublikos vidaus vandenų laivų registre. Laivo savininkui (valdytojui) išduodami Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto priemonių registravimo taisyklėse nurodyti dokumentai.

13. Kasmetinės techninės apžiūros atlikimo tvarka:

13.1. Kasmetinė Laivo techninė apžiūra atliekama laivo savininko (valdytojo) prašymu (1 priedas) Laivo buvimo vietoje Lietuvos Respublikos vandens telkiniuose ne rečiau kaip vieną kartą per metus.

13.2. Pastatytiems naujiems Laivams (praėjus ne daugiau kaip 1 metams nuo jų pagaminimo) su tų pačių metų sudedamosiomis dalimis (varikliai ir pan.) pirmoji kasmetinė techninė apžiūra atliekama įregistravus Laivą Registre ir galioja dvejus metus. Kita kasmetinė techninė apžiūra atliekama bendra tvarka kasmet.

13.3. Kasmetinės techninės apžiūros metu tikrinama:

13.3.1. korpuso ir denio konstrukcijos, rangautas, takelažas;

13.3.2. stacionarūs ir pakabinami eigos varikliai, pagalbiniai varikliai, jų mechanizmai ir sistemos;

13.3.3. vairavimo mechanizmas (pavairavimo mechanizmas);

13.3.4. distancinio valdymo mechanizmas (jeigu yra);

13.3.5. elektros įranga (jeigu yra);

13.3.6. švartavimosi ir inkaravimosi įrangos būklė;

13.3.7. Laivo radijo navigacinės ir ryšio priemonės, jų būklė;

13.3.8. priešgaisrinės įrangos ir priemonių būklė;

13.3.9. gelbėjimo ir dielektrinės priemonės;

13.3.10. pirmosios pagalbos rinkinys. Pirmosios pagalbos rinkinys turi būti laikomas gyvenamojoje patalpoje arba vairinėje taip, kad prireikus būtų lengvai ir saugiai prieinamas. Jei pirmosios pagalbos rinkiniai laikomi uždengti, dangtis turi būti pažymimas pirmosios pagalbos rinkinio simboliu, kurio šoninis ilgis yra bent 10 cm;

13.3.11. nusausinimo sistemų būklė;

13.3.12. aplinkos apsaugos nuo taršos įranga.

13.4. Savaeigis Laivas kasmetinei techninei apžiūrai pateikiamas su pakabinamuoju vidaus degimo varikliu ir:

13.4.1. jei Laivas pateikiamas su pakabinamuoju varikliu su distanciniu valdymu, jam išduodamas Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talonas, kuriame įrašytas konkretus pateikto kasmetinei techninei apžiūrai pakabinamojo variklio galingumas. Kasmetinės techninės apžiūros galiojimo laikotarpiu pakeitus pakabinamąjį variklį, reikia atlikti neeilinę techninę apžiūrą;

13.4.2. jei Laivas pateikiamas su pakabinamuoju varikliu su rankiniu valdymu, jam išduodamas Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talonas, kuriame įrašytas leidžiamas pakabinamojo variklio galingumas (neviršijantis Pramoginio laivo biliete ar Mažojo laivo biliete nurodyto maksimalaus variklio galingumo ir už kokį sumokėta valstybės rinkliava). Kasmetinės techninės apžiūros galiojimo laikotarpiu pakeitus pakabinamąjį variklį, kasmetinė techninė apžiūra neprivaloma, jei pakabinamojo variklio galingumas neviršija maksimalaus leidžiamo gamintojo arba Administracijos pareigūno nurodyto pakabinamojo variklio galingumo.

13.5. Atlikus kasmetinę Laivo techninę apžiūrą, surašomas Mažojo ir pramoginio laivo techninės apžiūros aktas (2 priedas) ir, esant teigiamiems apžiūros rezultatams, jo savininkui (valdytojui) išduodamas Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talonas (3 priedas), kuris galioja vienerius metus, o naujiems Laivams išduotas pirmą kartą – dvejus metus.

13.6. Esant neigiamiems kasmetinės techninės apžiūros rezultatams, surašomas Mažojo ir pramoginio laivo techninės apžiūros aktas, kuriame nurodomi trūkumai. Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talonas neišduodamas, o Laivą eksploatuoti draudžiama.

13.7. Pakartotinė Laivo kasmetinė techninė apžiūra, pašalinus Mažojo ir pramoginio laivo techninės apžiūros akte nurodytus trūkumus, atliekama atskiru savininko (valdytojo) prašymu.

13.8. Atliekant pirminę ar kasmetinę techninę asmeninio laivo (vandens motociklo ir kt.) apžiūrą, jo savininkas (valdytojas) pildo nustatytos formos prašymą, kuriame pasirašytinai supažindinamas su Administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintomis Asmeninių laivų (vandens motociklų ir kt.) naudojimo taisyklėmis.

13.9. Atliekant kasmetinę techninę apžiūrą, paaiškėjus, kad Laivas nevisiškai atitinka nustatytus techninius ir kitus reikalavimus, kurie neturi esminės įtakos navigacinėms bei manevrinėms Laivo savybėms, Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talone įrašomi atitinkami apribojimai.

14. Neeilinės (specialiosios) techninės apžiūros tvarka:

14.1. neeilinė (specialioji) techninė apžiūra Laivo savininko (valdytojo) prašymu atliekama:

14.1.1. įvykus Laivo avarijai, avariniam atvejui;

14.1.2. po Laivo remonto, rekonstrukcijos, renovacijos, kai keičiamas jo tipas, paskirtis ir pan.;

14.1.3. modernizavus (pertvarkius) Laivą, nekeičiant jo tipo ir paskirties;

14.1.4. keičiant eksploatavimo sąlygas, plaukiojimo rajoną ar kitas sąlygas, kurios turi įtakos saugiam Laivo eksploatavimui.

14.2. Atlikus neeilinę (specialiąją) techninę apžiūrą, surašomas Mažojo ir pramoginio laivo techninės apžiūros aktas (2 priedas) ir, esant būtinumui bei teigiamiems rezultatams, išduodamas naujas Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talonas.

14.3. Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talono išdavimą atsakingi Administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai fiksuoja kompiuterinėje Registro duomenų bazėje.

14.4. Techninių apžiūrų aktai saugomi regionų (zonų) valstybės tarnautojų ir darbuotojų sudarytose bylose, kopijos įteikiamos Laivo savininkui (valdytojui).

III. LAIVO KORPUSO APŽIŪROS TVARKA

15. Laivo korpusas tikrinamas kasmetinės ir neeilinės (specialiosios) techninės apžiūros metu.

16. Laivų korpusai statomi iš įvairių medžiagų:

16.1. plieno lakšto (metalinis korpusas);

16.2. aliuminio (duraliuminio) lydinų;

16.3. medžio (lentų), bakelitinės faneros;

16.4. plastiko ir stiklo pluošto;

16.5. gumos ir kt.

17. Vandens telkinyje tikrinamas Laivo korpuso hermetiškumas, jo tvirtumas. Korpuso dugnas turi būti nepralaidus vandeniui, be įtrūkimų.

18. Atliekant Laivo povandeninės korpuso dalies (grimzlės), iriamojo vairavimo sistemų techninę apžiūrą, Laivo savininkas (valdytojas) privalo Administracijai pateikti įmonės, atlikusios Laivo korpuso apkalos likutinių storių matavimus arba remontą, patvirtinančius dokumentus. Šiuos darbus atlieka įmonės, turinčios Įmonių atestavimo pažymėjimus, išduotus pagal Įmonių, teikiančių su saugia laivyba susijusias paslaugas, atestavimo tvarką.

19. Senesnių kaip 8 metų Laivų likutinių storių matavimai atliekami vieną kartą per 5 metus, naudojant ultragarsinius prietaisus, matuojant kiekviename korpuso apkalos lakšte 4–6 vietose.

20. Metalinis korpusas yra tinkamas eksploatuoti, jeigu:

20.1. korpusas nepraleidžia vandens;

20.2. patikimas korpuso konstrukcijos elementų sujungimas;

20.3. pertvaros nepraleidžia vandens, o plūdumo atsargos dėžės (oro dėžės) yra hermetiškos;

20.4. korpuso apkalos storio nusidėvėjimas nuo statybinio (gamyklinio) neturi būti didesnis kaip 25 %.

21. Korpusą iš aliuminio lydinių galima eksploatuoti, jeigu jis atitinka 20 punkte nurodytus reikalavimus ir korpuso apkalos storio nusidėvėjimas nuo statybinio (gamyklinio) nėra didesnis kaip 15–20 %.

22. Medinis korpusas yra tinkamas eksploatuoti, jeigu:

22.1. medinio Laivo korpuso apkalos (lentų) storis yra ne mažesnis kaip 20 mm;

22.2. korpuso išorės apkalos, denio dangos, karkaso, konstrukcinių elementų nusidėvėjimas (įtrūkimai, medienos išsisluoksniavimas, puvinimas, mechaniniai pažeidimai ir kt.) neviršija nustatytų nusidėvėjimo normų;

22.3. Laivą galima eksploatuoti, kai likutiniai dugno, bortų, denio apkalos storiai ne mažesni kaip 25–30 % statybinio (gamyklinio) storio.

23. Plastikinių ar stiklo pluošto korpusų būklė įvertinama pagal stiklo pluošto sluoksnių, oro pūslių (osmozės) susidarymą, plyšių, įtrūkimų bei mechaninių pažeidimų dydį. Korpuso storio nusidėvėjimas nuo statybinio (gamyklinio) neturi viršyti 30 %.

24. Guminės motorinės valtys tinkamos eksploatuoti, jeigu:

24.1. pripūsto oro slėgis, esant visiškam valtys apkrovimui, pastebimai nesikeičia per 1 valandą;

24.2. vizualiai apžiūrint nepastebėta mechaninių įpjovimų arba smulkių gumos įtrūkimų nuo temperatūros poveikio ar kitokių gumos senėjimo požymių.

25. Pramoginių ir asmeninių laivų korpusų tvarumas ir konstrukcijos, atsižvelgiant į jų pagaminimo metus, turi atitikti Pramoginių laivų projektavimo, statybos, teikimo į rinką ir atidavimo eksploatuoti techninio reglamento reikalavimus.

IV. STACIONARIŲ IR PAKABINAMŲJŲ EIGOS BEI PAGALBINIŲ VARIKLIŲ APŽIŪROS TVARKA

26. Variklių, jų mechanizmų ir sistemų techninė būklė vertinama pagal jų tvarkingumą, veikimo patikimumą, atitiktį triukšmo skleidimui ir išmetamiems teršalams, dūmų kiekį ir spalvingumą. Laivuose leidžiama montuoti variklius, kurių galia neviršija Laivų gamintojo nustatytos maksimalios variklio galios konkrečiam Laivui. A, B ir C projektavimo kategorijų motorinių pramoginių ir asmeninių laivų bei jų sudedamųjų dalių kapitalinį remontą, pertvarkymą ar modernizavimo darbus gali vykdyti tik atestuotos tiems darbams įmonės, turinčios kvalifikuotus darbuotojus.

27. Visi stacionarūs eigos ir pagalbiniai varikliai turi būti statomi patalpoje, atskirtoje nuo gyvenamųjų patalpų, ir montuojami taip, kad gaisro ar gaisro išplitimo rizika bei toksiškų dujų, šilumos, triukšmo ar vibracijos poveikis gyvenamosiose patalpose būtų sumažintas iki minimumo. Variklių dalys ir pagalbiniai įtaisai, kuriuos būtina dažnai tikrinti ir (ar) prižiūrėti, turi būti lengvai prieinami. Izoliacinės medžiagos variklių erdvėse turi būti nedegios. Mašinų skyriuose esantys išmetamųjų dujų vamzdžiai turi būti tinkamai izoliuoti arba aušinami. Ne mašinų skyriuose užtenka apsaugos nuo fizinio sąlyčio.

27.1. Variklio skyrius turi būti vėdinamas. Būtina užtikrinti, kad vanduo nepatektų į variklio skyrių per bet kurią angą.

27.2. Jei variklis neapsaugotas gaubtu, jo išsikišusios judančios ar karštos dalys, galinčios sužeisti žmones, turi būti tinkamai uždengtos.

28. Pakabinamojo variklio techninės apžiūros metu tikrinama:

28.1. variklio tipo, modelio, numerio atitiktis Pramoginio laivo biliete, Mažojo laivo biliete ar Vidaus vandenų transporto priemonės pakabinamojo variklio biliete nurodytiems duomenims;

28.2. variklio komplektas;

28.3. variklio tvirtinimo Laive patikimumas;

28.4. kuro ir aušinimo sistemų patikimumas (hermetiškumas) darbo režimu. Stebima, ar neatsirado tepalo dėmių ant vandens paviršiaus;

28.5. distancinio valdymo (jei toks yra) patikimumas;

28.6. paleidimo starteriu ir rankiniu būdu patikimumas;

28.7. variklio veikimo stabilumas esant mažiems, vidutiniams ir maksimaliems apsisukimams;

28.8. kuras iš bako į pakabinamąjį variklį turi būti tiekiamas žarnomis, turinčiomis automatiškai uždaromus abiejų pusių vožtuvus;

28.9. visos kuro ir tepalų žarnos turi būti atsparios kurui ir tepalui.

29. Distancinis valdymas privalo užtikrinti Laivo valdymo patikimumą, variklių apsisukimų skaičiaus pakeitimą, reverso įjungimą atbuline eiga, avarinį variklio sustabdymą.

30. Draudžiama eksploatuoti pakabinamuosius variklius, jeigu yra šie gedimai (trūkumai):

30.1. paleidimo ir reverso mechanizmo gedimai;

30.2. Laivo sraigto menčių įtrūkimai ar lūžiai;

30.3. pagalbinių mechanizmų, užtikrinančių variklio veikimą, gedimai;

30.4. pašaliniai garsai variklyje ir vibracija veleno ašyje;

30.5. aiškiai matosi pernelyg didelis variklio dūmingumas;

30.6. variklio galingumas didesnis, negu leidžia Laivo korpuso pagrindiniai matmenys, nustatyti projektinėje dokumentacijoje.

31. Visi Laivai su pakabinamaisiais varikliais turi turėti įtaisą, neleidžiantį paleisti variklio pavaros, išskyrus Laivus, kurių variklis generuoja mažiau kaip 500 niutonų (N) trauką, kai Laivas stovi bei turi droselio ribojimo įtaisą, skirtą apriboti trauką iki 500 N variklio paleidimo metu.

32. Asmeninis laivas turi būti suprojektuotas taip, kad turėtų arba automatinį variklio išjungimą, arba automatinį prietaisą, kuris sumažina greitį, kreipia Laivo judėjimą ratu ar į priekį, kai vairuotojas įkrenta į vandenį.

33. Kuro talpyklos, vamzdžiai.

33.1. Benzinas į pakabinamuosius variklius gali būti tiekiamas iš bakų, kurie nėra korpuso dalis ir yra izoliuoti nuo variklių skyriaus ir visų kitų uždegimo šaltinių bei atskirti nuo gyvenamųjų patalpų.

33.2. Skystasis kuras turi būti laikomas plieno talpyklose, kurios yra neatskiriama Laivo korpuso dalis arba kurios yra tvirtai prie jo pritvirtintos. Jei to reikia dėl Laivo konstrukcijos, gali būti naudojama atsparumo ugniai požūriui lygiavertė medžiaga. Šie reikalavimai netaikomi talpykloms, kurių talpa ne didesnė kaip 12 litrų ir kurios buvo integruotos į

pagalbinis įrenginys juos gaminant. Kuro talpyklos negali turėti bendrų skiriamųjų sienų su geriamojo vandens talpyklomis.

33.3. Talpyklos ir jų vamzdynas bei kiti priedai klojami ir išdėstomi taip, kad nei kuras, nei kuro garai negalėtų patekti į Laivo vidų. Talpyklų sklendės, skirtos kuro mėginiams imti arba vandeniui nubėgti, turi užsidaryti automatiškai.

33.4. Kuro talpyklų negali būti prieš taraninę pertvarą.

33.5. Kuro talpyklos ir jų jungiamosios detalės negali būti montuojamos tiesiai virš variklių arba išmetamųjų vamzdžių.

33.6. Kuro talpyklų įleidžiamieji liečiai turi būti aiškiai pažymėti.

33.7. Kuro talpyklos įleidžiamųjų kaklelių lietus turi būti denyje, išskyrus vienos dienos atsargų talpyklas. Talpyklose turi būti alsuokliai, kurių galas yra atvirame ore virš denio ir kurie turi būti išdėstyti taip, kad į juos negalėtų patekti vanduo. Alsuoklių skerspjūvis turi būti ne mažiau kaip 1,25 karto didesnis už įleidžiamojo kaklelio skerspjūvį. Jei talpyklos yra tarpusavyje sujungtos, jungiamųjų vamzdžių skerspjūvis turi būti ne mažiau kaip 1,25 karto didesnis už įleidžiamojo kaklelio skerspjūvį.

33.8. Kurui skirstyti skirtame vamzdyne tiesiai prie talpyklų išleidžiamųjų angų turi būti sumontuotas uždaromasis įtaisas, kurį galima valdyti iš denio. Šis reikalavimas netaikomas tiesiai ant variklio sumontuotoms talpykloms.

33.9. Kuro vamzdžiai, jų sujungimai, tarpikliai ir jungiamosios detalės turi būti iš medžiagų, kurios gali išlaikyti galimus mechaninius, cheminius ir šiluminius įtempimus. Kuro vamzdžiai turi būti apsaugoti nuo neigiamo šilumos poveikio. Turi būti galima apžiūrėti visą jų ilgį.

33.10. Kuro talpyklose įrengiamas tinkamas talpos matavimo prietaisas. Talpos matavimo prietaisų rodmenys turi būti įskaitomi iki pat didžiausio kuro lygio. Stikliniai matavimo prietaisai veiksmingai apsaugomi nuo smūgių, prie jų pagrindo sumontuojamas automatinis uždaromasis įtaisas, o viršutinis galas prijungiamas prie talpyklų virš didžiausio kuro lygio. Stikliniams matavimo prietaisams gaminti naudojama medžiaga, kuri nesideformuoja esant normaliai aplinkos temperatūrai. Matavimo vamzdžių galas neturi būti gyvenamosiose patalpose. Matavimo vamzdžiuose, kurių galas yra mašinų skyriuje, įrengiami tinkami automatiniai uždaromieji įtaisai.

33.11. Kuro talpyklose, iš kurių kuras tiesiogiai tiekiamas pagrindiniams varikliams ir varikliams, būtiniams saugiai Laivo eksploatacijai užtikrinti, turi būti įtaisas, įjungiantis vaizdo ir garso signalus vairinėje, jei jose nepakanka kuro tolesnei saugiai eksploatacijai.

34. Stacionarių ir pakabinamų variklių montavimas, identifikacija, išmetamų teršalų kiekis, patvarumas, atsižvelgiant į jų pagaminimo metus, turi atitikti Pramoginių laivų projektavimo, statybos, teikimo į rinką ir atidavimo eksploatuoti techninio reglamento reikalavimus.

V. LAIVO VAIRAVIMO (PAVAIRAVIMO) MECHANIZMAS

35. Vairavimo sistemos turi būti projektuojamos, konstruojamos ir montuojamos taip, kad numatytomis eksploatacijos sąlygomis būtų užtikrintas vairavimo apkrovų perdavimas.

36. Laivų su stacionariais eigos varikliais vairavimo įranga tikrinama įjungus ir neįjungus iriamąjį sraigą įvairiais režimais.

37. Pagrindinis vairavimo mechanizmas tikrinamas keletą kartų pasukant vairą „nuo borto į bortą“.

38. Avarinis (jei toks yra) vairavimo mechanizmas tikrinamas esant mažiems variklio sūkiams, permetant vairą „nuo borto į bortą“, stebint vairo padėčių rodyklės prietaiso (aksiometro) rodmenis. Vairo padėties rodyklės turi funkcionuoti veikiant ir pagrindinei, ir avarinei vairo pavarai.

39. Vairavimo įranga tvarkinga, jeigu:

39.1. vairo plokštė pasisuka 35° kampu į abi puses nuo Laivo korpuso diametraliosios

plokštumos;

39.2. Laivui plaukiant maksimaliu greičiu, vairą spėjama permesti ne ilgiau kaip per 28 s;

39.3. Laivuose, kurių korpuso ilgis daugiau negu 5 m ir esant tik vienam vartuvui, turi būti įrengtas avarinis vairavimas (valdymas), t. y. ant vairo balerio viršutinės dalies uždedama avarinio vairavimo vairalazdė (rumpelis). Esant dviem ar daugiau nepriklausomiems vartuvams ir užtikrinant pakankamą Laivo manevringumą vairavimo įrangos gedimo atveju, atskira avarinė vairavimo sistema nereikalinga.

40. Pavairavimo mechanizmas įrengiamas statomuose ir pastatytuose naujuose Laivuose, siekiant pagerinti Laivo manevrines savybes bei palengvinti Laivo švartavimosi operacijas.

41. Pavairavimo mechanizmo veikimo patikimumas tikrinamas įjungus pagrindinį vartuvą.

42. Laivų su pakabinamaisiais varikliais vairavimo mechanizmas privalo būti toks, kad jį laisvai galėtų valdyti vienas žmogus.

43. Vairavimo įtaisas per vairatį (šturvalą) privalo užtikrinti pakabinamojo variklio pervedimą (pasukimą) nuo vieno borto iki kito ne ilgiau kaip per 10 s.

44. Maksimalus pasukimo kampas į kiekvieną bortą turi būti ne mažesnis kaip 35° nuo Laivo korpuso diametraliosios plokštumos.

VI. LAIVO ELEKTROS ĮRANGOS APŽIŪROS TVARKA

45. Elektros sistemos projektuojamos ir montuojamos taip, kad būtų užtikrintas tinkamas Laivo veikimas įprastinėmis naudojimo sąlygomis; jos turi būti tokios, kad gaisro ir elektros šoko rizika sumažėtų iki minimumo. Kreipiamas dėmesys į visų grandinių, išskyrus variklio paleidimo grandines, maitinamų baterijomis, apsaugą nuo perkrovos ir trumpojo jungimo. Baterijos turi būti gerai įtvirtintos ir apsaugotos nuo vandens įsiskverbimo. Eigos variklio akumuliatorių baterijų talpa turi būti tokia, kad užtikrintų ne mažiau kaip 10 paleidimų be papildomo jų įkrovimo. Akumuliatorių baterijos negali turėti korpuso įtrūkimų, baterijos privalo turėti polių žymėjimą, baterijos turi būti tvirtinamos taip, kad judant Laivui nepasislinktų. Baterijos turi būti išdėstytos taip, kad nepatirtų pernelyg didelio karščio ar šalčio, garo ar rūko poveikio ir nebūtų taškomos vandens purslais. Akumuliatorių baterijos turi būti lengvai pasiekiamos ir iš jų išsiskiriantys garai negali gadinti šalia esančių įtaisų. Akumuliatorių baterijos negali būti statomos vairinėje, gyvenamosiose patalpose arba triumuose. Visų ertmių, dėžių, spintų, lentynų ar kitų sudėtinių darinių, specialiai skirtų akumuliatorių baterijoms, vidiniai paviršiai turi būti apsaugoti nuo ardančio elektrolito poveikio, juos nudažant arba išklajant medžiagomis, atspariomis elektrolitui. Kai akumuliatorių baterijos statomos į uždaras patalpas, spintas ar dėžes, turi būti užtikrintas veiksmingas vėdinimas. Oras turi srūti iš apačios ir būti šalinamas per viršų taip, kad būtų užtikrintas visiškas dujų pašalinimas. Vėdinimo vamzdžiuose neturi būti įtaisų, galinčių kliudyti orui srūti (pavyzdžiui, uždarymo vožtuvų). Jeigu reikalaujamo vėdinimo negali užtikrinti natūralus oro srautas, turi būti įrengtas ventiliatorius, ypač ištraukiamasis ventiliatorius, kurio variklis veikdamas nekeltų dujų ar oro srauto. Turi būti sumontuoti specialūs įtaisai, kad dujos nepatektų į variklį. Ventiliatoriai turi būti suprojektuoti ir pagaminti iš tokių medžiagų, kad, ventiliatoriaus mentei atsitrengus, į ventiliatoriaus korpusą nepažirtų kibirkštys ir neatsirastų statinių elektros krūvių. Ant patalpų, dėžių ar spintų, kuriose yra akumuliatorių baterijos, durų ar dangčių turi būti priklijuotas ne mažesnis kaip 0,10 m skersmens ženklas „Rūkyti draudžiama“. Neleistinas rūgštinių ir šarminių akumuliatorių laikymas vienoje patalpoje. Šarminių akumuliatorių patalpose neturi būti rūgštinių akumuliatorių įrangos ir detalių, nes ir labai mažas rūgšties (arba jos garų) kiekis suardo šarminus akumuliatorius.

46. Laivų elektros įranga (laidai, kabeliai, sujungimai, įžeminimai, žaibolaidžiai ir kt.)

tikrinami kasmetinės ir neeilinės (specialiosios) techninės apžiūros metu.

47. Mažuosiuose laivuose, kurių ilgis iki 10 m ir kuriuose naudojama didesnė kaip 50 V įtampa, kasmet atliekami elektros laidų, kabelių varžų matavimai. Varžų matavimus atlieka įmonės, turinčios Įmonių atestavimo pažymėjimus, išduotus pagal Įmonių, teikiančių su saugia laivyba susijusias paslaugas, atestavimo tvarką. Didesnės negu 50 V įtampos sistemos turi būti įžemintos. Metalinės dalys, su kuriomis galimas fizinis sąlytis ir kuriomis įprastos eksploatacijos metu neteka elektros srovė, pavyzdžiui, variklių rėmai ir korpusai, prietaisai ir apšvietimo įranga, turi būti įžeminamos atskirai, jei jas sumontavus jos neturi elektros kontakto su Laivo korpusu.

48. Elektros įrangai taikomi šie reikalavimai:

48.1. elektros energijos šaltinių, elektros armatūros, elektros energijos vartotojų, elektros įvadų pritaikymo Laivo konstrukcijai patikimumas;

48.2. turi būti įrengta lydžių saugiklių automatinė apsauga;

48.3. laidai turi būti apsaugoti nuo vandens, tepalo, kuro ir aukštos temperatūros poveikio;

48.4. negali būti laidų tvirtinimo su nusvirimais;

48.5. laidai turi būti apsaugoti nuo mechaninių pažeidimų;

48.6. visi elektros energijos vartotojai ir elektros armatūra negali būti išdėstyti patalpose, kur galimas kuro garų susikaupimas, ir patalpose, kur yra akumuliatoriai;

48.7. jungikliai, kištukiniai lizdai neturi būti išdėstomi vietose, kur galimas vandens patekimas.

49. Elektrolitas turi uždengti plokšteles 1–2 cm. Akumuliatorių elektrolito tankis turi būti:

49.1. šarminiuose akumuliatoriuose – 1,17–1,26;

49.2. rūgštiniuose akumuliatoriuose – 1,20–1,28.

50. Elektrolito temperatūra veikimo sąlygomis neturi viršyti 40 °C.

51. Elektros sistemos, atsižvelgiant į jų sumontavimo metus, turi atitikti Pramoginių laivų projektavimo, statybos, teikimo į rinką ir atidavimo eksploatuoti techninio reglamento reikalavimus.

52. Navigaciniai žiburiai turi atitikti 1972 m. Tarptautinę konvenciją dėl tarptautinių taisyklių, padedančių išvengti laivų susidūrimų jūroje (COLREGS-72) arba Europos vidaus vandenų kelių laivybos taisyklės (CEVNI).

VII. LAIVO ĮRENGIMAI IR SISTEMOS

53. Tikrinant Laivo švartavimosi įrangą, apžiūrima gervių (jei tokios yra) techninė būklė, knechtai, jų tvirtinimo prie Laivo korpuso patikimumas, švartavimosi virvių (lynų) būklė.

54. Laive turi būti švartavimosi virvės (lynai). Atsižvelgiant į Laivo ilgį, parenkamas švartavimosi virvių (lynų) ilgis.

55. Laivuose turi būti du švartavimosi lynai. Mažiausias jų ilgis turi būti ne mažesnis negu:

– pirmojo lino: $L + 20$ m;

– antrojo lino: $2/3$ pirmojo lino ilgio.

Lynų atsparumas tempimui R_s turi būti lygus pagal šią formulę apskaičiuotam atsparumui:

$$R_s = 60 + \frac{L \cdot B \cdot T}{10} \text{ (kN)}$$

L – Laivo ilgis, B – Laivo plotis, T – Laivo grimzlė.

56. Švartavimosi lynai tikrinami išmatuojant lino diametrą, atidedama 8 diametrų

atkarpa ir, jei tame atstume pastebima 10 sutrūkusių vielelių, toks lynas negali būti naudojamas.

57. Inkaravimosi įranga:

57.1. ketaus inkarai draudžiami;

57.2. ant inkarų iškilaus reljefo ilgaamžiškais ženklais turi būti nurodoma jų masė;

57.3. jei inkarų masė didesnė negu 20 kg, turi būti sumontuoti suktuvai (gervės).

VIII. PRIEŠGAISRINĖS ĮRANGOS IR PRIEMONIŲ APŽIŪRA

58. Montuojamos įrangos rūšys ir Laivo planas turi būti pasirinktas atsižvelgiant į gaisro riziką ir jo galimą plitimą. Ypač didelį dėmesį reikia atkreipti į atvirą ugnį naudojančių prietaisų aplinką, variklių ir pagalbinių mašinų karštuosius plotus, alyvos ir kuro perpildymą, neuždengtus alyvos ir kuro vamzdžius, taip pat vengti karštųjų plotų virš mašinų.

59. Laivai turi būti aprūpinti gaisro riziką atitinkančia gaisrų gesinimo įranga arba juose turi būti nurodyta gaisro riziką atitinkančios gaisrų gesinimo įrangos vieta ir pajėgumas. Benzininių variklių korpusus turi apsaugoti gaisro gesinimo sistema, leidžianti neatidaryti korpuso kilus gaisrui. Įtaisyti nešiojamieji gesintuvai turi būti lengvai pasiekiami, o vienas – tokioje vietoje, kad būtų lengvai pasiekiamas iš pagrindinės Laivo vairavietės.

60. Mažajame laive, kurio ilgis iki 10 m, privalo būti nustatytas kiekis gesintuvų ir priešgaisrinis audeklas.

61. Pramoginiuose laivuose privalo būti bent vienas nešiojamasis gesintuvas vairinėje, netoli kiekvieno įėjimo iš denio į gyvenamąsias patalpas, netoli kiekvieno įėjimo į patalpas, kuriose yra šildymo, maisto ruošimo įranga, kurioje naudojamas kietas arba skystas kuras arba suskystintosios dujos, ir prie kiekvieno įėjimo į mašinų skyrių. Bet koku atveju Laive turi būti bent du gesintuvai. Miltelinių gesintuvų tūris turi būti ne mažesnis negu 6 kilogramai, jie turi būti tinkami A, B ir C kategorijos gaisrams ir iki 1000 V įtampos elektros sistemų gaisrams gesinti. Nešiojamieji gesintuvai, kurių gesinamoji medžiaga yra CO₂, gali būti naudojami tik gaisrams Laivo virtuvėse ir mašinų skyriuose gesinti. Šiuose gesintuvuose turi būti ne mažiau negu 1 kg gesinamosios medžiagos 15 m³ patalpos, kurioje jie yra padėti naudotis. Jei nešiojamieji gesintuvai yra įrengti taip, kad jų nesimato, juos dengiantis skydas turi būti pažymimas pavaizduotu gesintuvo simboliu.

62. Nešiojamieji (kilnojamieji) gaisro gesintuvai Laive privalo būti tikrinami kas mėnesį (šiuos tikrinimus atlieka Laivo įgula), o tikrinimas tikrinimo aprobuotose techninės priežiūros bazėse – kartą per metus.

63. Kartą per 10 metų atliekamas hidraulinis gesintuvų bandymas.

64. Laivuose gali būti įrengtos jėgainės skyriaus stacionarios gaisro gesinimo sistemos (pvz.: CO₂, milteliais). Stacionarios (tūrinės) gaisro gesinimo sistemos tikrinamos tikrinimo aprobuotose techninės priežiūros bazėse arba Laive (šiuos tikrinimus atlieka įrenginių gamintojai arba jų įgalioti atstovai) kartą per metus, o hidrauliniai bandymai atliekami kartą per 10 metų.

65. Visas priešgaisrinis inventorių, gesintuvai turi būti pritvirtinti, laikomi matomose ir lengvai prieinamose vietose, patikrinti ir paruošti naudoti.

66. Gesintuvai turi būti sertifikuojami ir turėti užrašą arba tai patvirtinančius sertifikatus.

67. Laivų radijo, navigacinės ir priešgaisrinės įrangos, gelbėjimo ir dielektrinės priemonės tikrinamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu „Dėl laivų radijo, navigacinės ir priešgaisrinės įrangos, gelbėjimo ir dielektrinių priemonių patikros periodų sąrašo patvirtinimo“.

68. Vidinio naudojimo dujų sistemos turi būti garus šalinančio tipo ir turi būti suprojektuotos bei sumontuotos taip, kad būtų išvengta nuotėkio bei sprogimo rizikos ir kad jas būtų galima patikrinti. Sistemų medžiagos ir jų sudedamosios dalys turi būti tinkamos naudoti specifines dujas, kurios skirtos atlaikyti jūros aplinkos poveikį. Kiekvienas prietaisas

turi turėti visiems degikliams tinkantį įtaisą, skirtą liepsnai nutraukti. Visi dujas naudojančios prietaisai turi turėti atskirą paskirstymo sistemos atšaką; jie turi būti kontroliuojami atskiru uždarymo įtaisu. Siekiant išvengti nuotėkio ir degimo produktų poveikio, turi būti užtikrintas reikiamas patalpų vėdinimas. Visi Laivai su stacionaria dujų sistema turi turėti uždara erdvę dujų balionams laikyti. Ši erdvė turi būti atskirta nuo gyvenamųjų patalpų, prieinama tik iš išorės ir vėdinama į išorę, siekiant dujas nukreipti už borto. Visos stacionarios dujų sistemos po sumontavimo turi būti išbandytos.

69. Buitinės paskirties suskystintųjų dujų įrenginiai:

69.1. Įrenginiuose galima deginti tik pramoninį propaną.

69.2. Suskystintųjų dujų įrenginiai visą eksploatacijos laiką turi būti tinkami propanui deginti ir turi būti pagaminti ir įrengti vadovaujantis geriausia praktika.

69.3. Suskystintųjų dujų įrenginiai gali būti naudojami tik buitinės paskirties patalpose.

69.4. Nė viena suskystintųjų dujų įrenginio dalis negali būti montuojama mašinų skyriuje.

69.5. Leidžiama naudoti tik patvirtintas 5–35 kg talpos talpyklas.

69.6. Ant talpyklų turi būti oficialus antspaudas, liudijantis, kad jos buvo priimtose atlikus privalomus bandymus.

69.7. Tiekimo blokai turi būti įrengiami denyje atskirai stovinėjoje arba sieninėje spintoje, pastatytoje ne gyvenamosiose patalpose taip, kad netrukdytų judėjimui Laive. Tačiau jie negali būti įrengiami prie pirmagalio arba laivagalio apsauginio borto. Juos galima montuoti į antstatą įleidžiamoje sieninėje spintoje, jei ji yra nelaidi dujoms ir gali būti atidaryta tik iš antstato išorės. Ji turi būti padedama taip, kad skirstomieji vamzdžiai į dujų naudojimo vietas būtų kaip įmanoma trumpesni.

69.8. Tiekimo blokai turi būti įrengiami taip, kad nutekėjusios dujos iš spintos galėtų patekti į atvirą erdvę be pavojaus, kad jos prasiskverbs į Laivo vidų arba pasieks uždegimo šaltinį.

69.9. Spintos turi būti pagamintos iš antipireno savybių turinčių medžiagų ir būti pakankamai vėdinamos per viršuje ir apačioje esančias angas. Talpyklos spintose turi būti pastatomos stačiai taip, kad negalėtų apvirsti.

69.10. Spintos turi būti pagamintos ir pastatytos taip, kad talpyklų temperatūra negalėtų viršyti 50 °C. Žodžiai „Suskystintosios dujos“ ir pavaizduotas bent 10 cm skersmens simbolis „Atsargiai su ugnimi, draudžiama rūkyti“ turi būti pritvirtinami prie išorinės spintos sienelės.

69.11. Dujas naudojančius prietaisus prie talpyklų galima prijungti tik per skirstomąją sistemą, kurioje yra sumontuoti vienas ar keli slėgio regulatoriai dujų slėgiui sumažinti iki naudojimo slėgio.

69.12. Galutiniuose slėgio reguliatoriuose arba tiesiai už jų turi būti sumontuojamas įtaisas, skirtas vamzdžiui automatiškai apsaugoti nuo per didelio slėgio sutrikus slėgio reguliatoriaus veikimui. Turi būti užtikrinama, kad iš apsauginio įtaiso nutekėjusios dujos galėtų patekti į atvirą orą be pavojaus, kad jos prasiskverbs į Laivo vidų arba pasieks uždegimo šaltinį; prireikus tam įrengiamas specialus vamzdis.

69.13. Apsauginiai įtaisai ir ventiliacijos angos turi būti apsaugomos nuo vandens patekimo.

69.14. Jei naudojamos dviejų etapų reguliuojamosios sistemos, vidutinis slėgis turi būti ne daugiau negu 2,5 barais didesnis už oro slėgį. Slėgis paskutinio slėgio reguliatoriaus išleidžiamojoje angoje turi būti ne daugiau negu 0,05 barų didesnis už atmosferos slėgį, o leistinasis nuokrypis yra 10 %.

70. Vamzdynai ir lankstieji vamzdžiai:

70.1. Vamzdynus sudaro stacionariai sumontuoti plieniniai ar variniai vamzdžiai, tačiau su talpyklomis jungiami vamzdžiai privalo būti propanui tinkami didelio slėgio lankstieji arba spiraliniai vamzdžiai. Dujas naudojančios prietaisai, jei jie nėra montuojami stacionariai, turi būti prijungiami tinkamais ne didesnio negu 1 m ilgio lanksčiaisiais vamzdžiais.

70.2. Vamzdžiai turi būti atsparūs, ypač normaliomis eksploataavimo Laive sąlygomis,

galimai korozijai ir įtempimams, o jų charakteristikos bei išdėstymas turi būti tokie, kad į dujas naudojančius prietaisus būtų tiekama pakankamai tinkamo slėgio dujų.

70.3. Vamzdžiuose turi būti kuo mažiau sujungimų. Vamzdžiai ir sujungimai turi būti nelaidūs dujoms ir nepraleisti dujų net veikiami vibracijos ar plėtimosi.

70.4. Vamzdžiai turi būti lengvai prieinami, tinkamai pritvirtinti ir apsaugoti visose vietose, kuriose galimi smūgiai ar trintis, ypač jeigu vamzdžiai yra pakloti per plienines pertvaras arba metalines sienes. Visi plieninių vamzdžių paviršiai turi būti apdoroti, kad nerūdytų.

70.5. Lankstieji vamzdžiai ir jų sujungimai turi išlaikyti visus normaliomis eksploatacijos sąlygomis Laive galimus įtempimus. Šie vamzdžiai turi būti montuojami taip, kad nebūtų įtempti, negalėtų pernelyg įkaisti ir kad būtų galima patikrinti visą jų ilgį.

71. Vėdinimas ir degimo dujų šalinimas:

71.1. Į patalpas, kuriose yra dujas naudojančių prietaisų, kurių degimo procesas priklauso nuo aplinkos oro, grynas oras turi būti tiekiamas ir degimo dujos iš jų šalinamos per pakankamo dydžio vėdinimo angas, kiekvienos iš kurių skerspjūvio prošvaisa turi būti ne mažesnė negu 150 cm².

71.2. Vėdinimo angose neturi būti uždaromųjų įtaisų ir jos negali būti išvestos į miegamąsias patalpas.

71.3. Šalinimo įtaisai turi būti suprojektuoti taip, kad užtikrintų saugų degimo dujų šalinimą. Jie turi veikti patikimai ir turi būti iš nedegių medžiagų. Jų veikimui neturi daryti įtakos vėdinimas dirbtiniu srautu.

IX. PAPILDOMI REIKALAVIMAI MAŽIESIEMS LAIVAMS, KURIŲ ILGIS IKI 10 M (ĮSKAITYTINAI), BEI PRAMOGINIAMS LAIVAMS, PLAUKIOJANTIEMS JŪRA (PAKRANČIŲ VANDENYSE) IR VIDAUS VANDENYSE

72. A ir B projektavimo kategorijų visi laivai, C projektavimo kategorijos pramoginiai bei asmeniniai laivai ir mažieji laivai, kurių ilgis daugiau kaip 6 m, išplaukdami į jūrą (pakrančių vandenį), privalo turėti:

72.1. gelbėjimosi liemenės visiems Laivo įgulos nariams bei kitiems Laive esantiems asmenims;

72.2. Laivai turi būti aprūpinti reikiamu kiekiu gelbėjimo ratų su 27,5 m ilgio plūduriuojančiais gelbėjimo lynais. Vienas gelbėjimo ratas turi būti su pritvirtintu prie jo signaliniu plūduru, kuris turi būti su savaimu užsidegančiu žiburiu, veikiančiu su baterija, kurio negali užgesinti vanduo. Signalinis plūduras prie gelbėjimo rato tvirtinamas su plūduriuojančiu 1,5 m ilgio lynu. Ant kiekvieno gelbėjimo rato turi būti užrašytas Laivo registro (identifikavimo) numeris;

72.3. plūduriuojantį inkarą, kuris išlaikytų Laivą priekiu į bangą, užgesus varikliui;

72.4. koreguotus jūrlapius ir locijas plaukiojimo rajonui, o Laivai, naudojančys elektroninius jūrlapius, privalo naudoti legalius koreguotus elektroninius jūrlapius, kuriuos galima naudoti kaip pagalbinę navigacinę priemonę, būtinai turint popierinius jūrlapius ir locijas;

72.5. atsižvelgiant į žmonių skaičių, privalo būti aprūpinti automatiškai pripučiamais gelbėjimo plaustais, atitinkančiais Laivų plaukiojimo rajoną;

72.6. magnetinį kompasą;

72.7. A ir B projektavimo kategorijų Laivai privalo turėti navigacinę radiolokacinę stotį;

72.8. navigacinius prietaisus (įrankius, naudojamus grafiniam skaičiavimui jūrlapyje, žiūronus, krenometrus ir kt.);

72.9. veikiančią UTB radijo stotį ryšiui palaikyti 9 ir 16 jūriniais kanalais bei Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti šią Laivo stotį;

72.10. iš plastiko ir stiklo pluošto pastatyti Laivai privalo turėti radiolokacinę atšvaitą;

72.11. ne mažiau kaip tris raudonos spalvos signalines raketas arba tris raudonos

spalvos falšvejerius.

73. A ir B projektavimo kategorijų visi laivai, C projektavimo kategorijos pramoginiai bei asmeniniai laivai ir mažieji laivai, kurių ilgis iki 6 m, išplaukdami į jūrą (pakrančių vandenį), privalo turėti:

73.1. gelbėjimosi liemenės visiems Laivo įgulos nariams bei kitiems Laive esantiems asmenims;

73.2. Laivai turi būti aprūpinti reikiamu kiekiu gelbėjimo ratų su 27,5 m ilgio plūduriuojančiais gelbėjimo lynais. Vienas gelbėjimo ratas turi būti su pritvirtintu prie jo signaliniu plūduru, kuris turi būti su savaime užsidegančiu žiburiu, veikiančiu su baterija, kurio negali užgesinti vanduo. Signalinis plūduras prie gelbėjimo rato tvirtinamas su plūduriuojančiu 1,5 m ilgio lynu. Gelbėjimo ratai turi būti parengti naudoti ir pritvirtinti prie atitinkamų denio vietų. Ant kiekvieno gelbėjimo rato turi būti užrašytas Laivo registro (identifikavimo) numeris;

73.3. pripučiami Laivai turi būti aprūpinti 27,5 m ilgio plūduriuojančia virve su kilpa be gelbėjimo rato;

73.4. plūduriuojantį inkarą, išlaikantį Laivą priekiu į bangą;

73.5. magnetinį kompasą;

73.6. navigacinius prietaisus (žiūronus, GPS ir pan.);

73.7. veikiančią UTB radijo stotį ryšiui palaikyti 9 ir 16 jūriniams kanalams bei Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos leidimą naudoti šią Laivo stotį;

73.8. ne mažiau kaip tris raudonos spalvos signalines raketas ar signalinius falšvejerius.

74. Motoriniams laivams, kurių variklio galingumas iki 10 AG, nustatomas plaukiojimo rajonas Baltijos jūros priekrantės vandenyse ne daugiau kaip 3 km nutolstant nuo kranto bazinės linijos.

75. D projektavimo kategorijos motoriniai pramoginiai ir asmeniniai laivai bei mažieji laivai, kurių ilgis iki 10 m (įskaitytinai), plaukiojantys vidaus vandenyse, privalo turėti:

75.1. gelbėjimosi liemenės visiems Laivo įgulos nariams bei kitiems Laive esantiems asmenims;

75.2. Laivai turi būti aprūpinti reikiamu kiekiu gelbėjimo ratų su 27,5 m ilgio plūduriuojančiais gelbėjimo lynais;

75.3. inkarą laivapriekyje.

76. Irklinės valtyys (išskyrus pripučiamas) privalo turėti:

76.1. gelbėjimosi liemenės kiekvienam valtyje esančiam žmogui;

76.2. gelbėjimo ratą su 27,5 m ilgio plūduriuojančiu gelbėjimo lynu.

77. Pripučiami Laivai turi būti aprūpinti 27,5 m ilgio plūduriuojančiu lynu su kilpa be gelbėjimo rato ir gelbėjimosi liemenėmis kiekvienam valtyje esančiam žmogui.

78. Visi motoriniai laivai, išplaukiantys į Baltijos jūros priekrantės vandenį, turi būti valdomi kvalifikuoto asmens, turinčio reikiamą diplomą arba kvalifikacijos liudijimą.

79. Magnetinio kompasų likutinės vertės deviacijos nustatymo ir panaikinimo darbai atliekami vieną kartą per metus arba po Laivo remonto, ypač jei buvo atliekami Laivo suvirinimo darbai.

80. Navigacinę ir radionavigacinę įrangą Laivuose montuoti ir remontuoti leidžiama šiai veiklai atestuotoms įmonėms. Atlikus šios įrangos montavimo ar remonto darbus, laivo savininkui (valdytojui) turi būti įteiktas atliktų darbų aktas, pasirašytas darbus atlikusios įmonės vadovo ir laivo savininko (valdytojo).

81. Mažiesiems laivams, kurių ilgis iki 10 m, pramoginiams bei asmeniniams laivams, plaukiantiems į jūrą (pakrančių vandenį), taikomos 1973 m. Tarptautinės konvencijos dėl teršimo iš laivų prevencijos ir jos 1992 m. protokolu (HELCOM) nustatytos taršos prevencijos taisyklės.

X. APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMAI MAŽIESIEMS LAIVAMS, KURIŲ ILGIS IKI 10 M (ĮSKAITYTINAI), PRAMOGINIAMS IR ASMENINIAMS LAIVAMS

82. Laivai privalo būti sukonstruoti taip, kad atsitiktinai už borto nepatektų teršalai (nafta, kuras ir kt.). Laivuose, kurie perveža keleivius, nepriklausomai nuo keleivių skaičiaus turi būti įrengti tualetai ir kriauklė su vandeniu su fekalijų ir nutekamojo vandens surinkimo talpomis.

83. Laivai, turintys laikinai įrengtus surinkimo bakus, aprūpinami standartinėmis išleidimo jungtimis, leidžiančiomis priėmimo įrenginių pompas sujungti su Laivo išleidimo vamzdžiais. Be to, visi per korpusą einantys vamzdžiai, skirti fekalijoms, turi turėti sklendes, kurias būtų galima sandariai uždaryti. Laivuose, nevežančiuose keleivių, leidžiama naudoti ir biotualetus.

84. Laivuose, kuriuose įgulos ir keleivių skaičius daugiau kaip 10 žmonių, turi būti numatytos nutekamojo vandens surinkimo arba laikymo (apdorojimo) cisternos ir įranga nuotekoms išleisti už borto arba joms perduoti į priėmimo įrenginius. Kiekviename Laive turi būti šiukšlių surinkimo, jų apdorojimo (susmulkinimo), sudeginimo arba jų saugojimo iki perdavimo į kranto priėmimo įrenginius įtaisai. Šiukšlių surinkimo konteineriai turi būti vietose, izoliuotose nuo gyvenamųjų ir bendro naudojimosi patalpų. Konteineriai turi turėti dangčius, būti lengvai plaunami ir dezinfekuojami. Šiukšlių surinkimo, jų apdorojimo ir saugojimo įrengimų našumas turi būti skaičiuojamas atsižvelgiant į šiukšlių susidarymo paros normą, į žmonių skaičių Laive ir Laivo buvimo šiukšlių išmetimo draudimo zonoje laiko. Minimali šiukšlių susidarymo vienam žmogui per parą skaičiuojamoji norma yra: sausos buitinės šiukšlės – 0,002 m³; kietos maistinės atliekos – 0,003 m³.

XI. MAŽŲJŲ LAIVŲ, KURIŲ ILGIS IKI 10 M, PRAMOGINIŲ IR ASMENINIŲ LAIVŲ ATITIKIMO NUSTATYTIEMS REIKALAVIMAMS VERTINIMO KRITERIJAI

85. Atliekant kasmetinę (neeilinę) techninę apžiūrą, Laivo identifikavimo, aprūpinimo, įrengimo ir techninių savybių vertinimo kriterijai skirstomi:

85.1. Be trūkumų (toliau – BT). Šis vertinimo kriterijus reiškia, kad Laivas visiškai atitinka nustatytus techninius reikalavimus ir pateikti visi reikalingi dokumentai.

85.2. Nedideli trūkumai (toliau – NT). Šis vertinimo kriterijus reiškia, kad Laivo įrengimo, aprūpinimo ir techninių savybių nustatytų reikalavimų neatitikimai neturi akivaizdžios neigiamos įtakos saugiam plaukiojimui, Laivo navigacinėms ir eksploatacinėms savybėms, žmonių sveikatai ir aplinkai. Prie šios grupės taip pat priskiriami neesminiai Laivo identifikavimo nustatytų reikalavimų neatitikimai. Mažąjo laivo, kurio ilgis iki 10 m, pramoginio ir asmeninio laivo techninės apžiūros akte, techninių reikalavimų įvertinimo punktuose 1.2, 1.3, 5.3, 6.5, 7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.7, 9.2, 9.3 pažymėtuose NT, Laivo eksploatacija galima tik pašalinus išvardytus trūkumus. Už šių trūkumų pašalinimą atsako Laivo savininkas (valdytojas). Pakartotinė apžiūra neprivaloma.

85.3. Dideli trūkumai (toliau – DT). Šis vertinimo kriterijus reiškia, kad Laivo įrengimo ir techninių savybių, nustatytų dydžių ir reikalavimų neatitikimai gali kelti (kelia) pavojų saugiai laivybai, žmonių sveikatai ir aplinkai.

85.4. DT laikomi Laivo sistemų, įrenginių, saugos, mazgų mechanizmų bei detalių techninės būklės, veikimo, konstrukcijos ir efektyvumo sutrikimai, kai:

85.4.1. visiškai ar pavojingai sutrikusi konstrukcijos elemento funkcinė paskirtis;

85.4.2. pastebimai sumažėjo elemento atsparumo ar standumo savybės;

85.4.3. pažeista geometrinė forma ir tai sukelia kitą neigiamą poveikį;

85.4.4. Laivo eigos metu girdimi aiškūs, nebūdingi tam elementui bildesiai, ūžesiai, triukšmai, vibracijos;

85.4.5. matoma, juntama nebūdinga sujungtų elementų tarpusavio padėtis ar jos pasikeitimas;

85.4.6. elemento pažeidimas/nebuvimas lemia greitesnį jo ar kitų elementų

susidėvėjimą;

85.4.7. nepasiekiami reglamentuoti veikimo ir/ar efektyvumo rodikliai;

85.4.8. matomas ir girdimas didesnis eksploatacinių medžiagų, skysčių pratekėjimo ar kitų energijos nešėjų prasiskverbimas;

85.4.9. akivaizdi konstrukcinio elemento išsinėrimo, atsisukimo, kritinio pavojingo kontakto tikimybė;

85.4.10. akivaizdi kitokia neigiama elemento įtaka saugiam plaukiojimui, aplinkai ar žmonių sveikatai;

85.5. DT taip pat priskiriami esminiai Laivo identifikavimo nustatytų reikalavimų neatitikimai bei privalomų pateikti dokumentų nebuvimas.

85.6. Jei mažojo laivo, kurio ilgis iki 10 m, pramoginio ir asmeninio laivo techninės apžiūros akte nors vienas punktas pažymėtas DT, Laivo eksploatacija draudžiama. Privaloma pakartotinė techninė apžiūra.

85.7. Draudžiama eksploatuoti (toliau – DE). Šis vertinimo kriterijus reiškia, kad Laivo įrengimo, aprūpinimo savybių neatitikimai nustatytiems reikalavimams tiesiogiai kelia pavojų laivybos saugumui, žmonių sveikatai ir aplinkai. Privaloma pakartotinė techninė apžiūra.

86. Vykdamas Laivo kasmetinę (neeilinę) techninę apžiūrą, atliekant techninės būklės ir reikalavimų įvertinimą, esant trūkumams, mažojo laivo, kurio ilgis iki 10 m, pramoginio ir asmeninio laivo techninės apžiūros akte atitinkami punktai pažymimi ☒. Išvadose nurodoma bendra trūkumų grupė (BT, NT, DT, DE).

87. Kuriai grupei priskiriamas atitinkamas trūkumas, sprendžia kasmetinę (neeilinę) techninę apžiūrą atliekantis Administracijos pareigūnas, vadovaudamasis šiomis Taisyklėmis.

XII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

88. Laivo savininkas (valdytojas) turi dalyvauti atliekant Laivų technines apžiūras bei gauti reikiamą informaciją apie Laivo techninę būklę. Jeigu atliekant technines apžiūras nedalyvauja Laivo savininkas (valdytojas), turi būti pateikiamas įgaliojimas konkrečiam asmeniui su nurodytu konkrečiu savininko (valdytojo) pavedimu. Fizinio asmens duotas įgaliojimas turi būti patvirtintas notaro.

89. Mažojo laivo, kurio ilgis iki 10 m, pramoginio ir asmeninio laivo techninės apžiūros akte įrašytos Administracijos pareigūnų išvados, pastabos ir nurodymai privalomi vykdyti Laivo savininkui (valdytojui).

Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m, pramoginių
ir asmeninių laivų techninių apžiūrų atlikimo
taisyklių
1 priedas

(Prašymo formos pavyzdys)

(fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas arba juridinio asmens pavadinimas)

(fizinio asmens adresas, telefono numeris, fakso numeris arba juridinio asmens duomenys)

Lietuvos saugios laivybos administracijai

**PRAŠYMAS
ATLIKTI KASMETINĘ TECHNINĘ APŽIŪRĄ NR.**

(data)

Prašau atlikti kasmetinę (neeilinę) techninę apžiūrą vidaus vandenų transporto
priemonei, kurios registro numeris _____.

Savininkas (valdytojas) _____

(fizinio asmens vardas, pavardė arba juridinio asmens pavadinimas)

(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Techninę apžiūrą atliko _____

(pareigos)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Atlikimo data: _____

Techninės apžiūros talono Nr. _____

Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m, pramoginių
ir asmeninių laivų techninių apžiūrų atlikimo
taisyklių
2 priedas

(Mažojo laivo, kurio ilgis iki 10 m, pramoginio ir asmeninio laivo techninės apžiūros
akto forma)

MAŽOJO LAIVO, KURIO ILGIS IKI 10 M, PRAMOGINIO IR ASMENINIO LAIVO TECHNINĖS APŽIŪROS AKTAS					
	LIETUVOS SAUGIOS LAIVYBOS ADMINISTRACIJA	TA atlikimo vieta	Kaina	Mokėjimo data	TA atliko
	TA atlikimo data				
VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO PRIEMONĖS (LAIVO) DUOMENYS					

TIPAS: ☐ Nesavaeigis laivas ☐ Savaeigis laivas ☐ Vandens motociklas

PASKIRTIS: ☐ Pramoginis laivas ☐ Mažasis laivas ☐ Asmeninis (vandens motociklas)
TA PERIODIŠKUMAS: ☐ 12 ☐ 24

IDENTIFIKAVIMO KODAS **REGISTRO Nr.**
MARKĖ/MODELIS **LAIVO ILGIS** **M**
PAGAMINIMO METAI **REGISTRACIJOS DOKUMENTO**
Nr.
LAIVO SAVININKAS (VALDYTOJAS)

TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ ĮVERTINIMAI		
1. Laivo korpusas 1.1. Laivo antstatas 1.2. Laivo žiburiai, atšvaitai 1.3. Garsinė signalizacija	5. Laivo elektros įranga 5.1. Akumuliatoriai 5.2. Generatorius, starteris 5.3. Laidai, jungikliai, saugikliai	9. Priešgaisrinė įranga ir priemonės 9.1. Stacionari gaisro gesinimo įranga 9.2. Nešiojamas (-i) gesintuvas (-ai) 9.3. Priešgaisrinis audeklas
2. Stacionarūs ir pakabinami varikliai 2.1. Paleidimo įtaisas (-ai) 2.2. Paleidimo blokelio mechanizmas 2.3. Distancinis valdymas 2.4. Rankinis valdymas 2.5. Reverso mechanizmas 2.6. Automatinis variklio išjungimas 2.7. Perdavimo pavara (reduktorius) 2.8. Varytuvas (-ai)	6. Navigacinė įranga 6.1. Magnetinis kompasas 6.2. Radiolokacinė stotis 6.3. UTB, radijo stotis, žiūronai 6.4. GPS, echolotas 6.5. Jūrlapiai, locijos	10. Aplinkosaugos reikalavimai 10.1. Teršalai (naftos produktai, atliekos) 10.2. Tualetai, praustuvai 10.3. Nutekamųjų vandenų surinkimo talpos 10.4. Fekalijų surinkimo talpos 10.5. Šiukšlių surinkimo talpos
3. Variklių mechanizmai ir sistemos	7. Gelbėjimo priemonės	

3.1. Kuro tiekimo sistema
3.1.1. Kuro bakas
3.1.2. Kuro žarnos, vožtuvai
3.2. Tepimo sistema
3.3. Aušinimo sistema

3.4. Hidraulinis
mechanizmas
3.5. Tepalo žarnos
3.6. Hidrocilindrai

7.1. Gelbėjimo liemenės
7.2. Gelbėjimo ratas (-ai)
7.3. Gelbėjimo plaustas
7.4. Gelbėjimo lynai,
plūdurai
7.5. Signalinės raketos,
falšvejeriai
7.6. Nausinimo sistemos
7.7. Pirmos pagalbos
rinkinys

**4. Laivo vairavimo
mechanizmas**

4.1. Vairaratis (šturvalas)
4.2. Pavairavimo
mechanizmas
4.3. Avarinis laivo valdymas

**8. Laivo įrenginiai ir
sistemos**

8.1. Švartavimo įranga
8.2. Inkaravimosi įranga

Pastaba. Langelius žymėti kryželiu
tik esant trūkumams.

IŠVADOS IR PASTABOS

.....
.....

IŠVADA

☐ Be trūkumų (BT) ☐ Nedideli trūkumai (NT) ☐ Dideli trūkumai (DT)
☐ Draudžiama eksploatuoti (DE) ☐ Pakartotinė apžiūra

Su techninės apžiūros rezultatais susipažinau:

.....
(savininko (valdytojo) ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, parašas
data

Išduoto techninės
apžiūros talono
Nr.

Mažųjų laivų, kurių ilgis iki 10 m, pramoginių,
sportinių ir asmeninių laivų techninių apžiūrų
atlikimo taisyklių
3 priedas

(Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talono forma)

(Herbas)

LIETUVOS SAUGIOS LAIVYBOS ADMINISTRACIJA
LITHUANIAN MARITIME SAFETY ADMINISTRATION

MAŽOJO, PRAMOGINIO LAIVO TECHNINĖS APŽIŪROS TALONAS
SMALL, RECREATIONAL CRAFT TECHNICAL INSPECTION CERTIFICATE

Nr. _____

No.

Registro Nr.

Register No.

Identifikavimo kodas.....

Identification code

Laivo tipas

Type of craft

Laivo paskirtis

Purpose of craft

Variklio galingumas kW (..... AG)

Engine power kW HP

Minimali įgula

Minimum crew

Maksimalus žmonių skaičius laive

Maximum number of persons on board

Apribojimai

Restrictions

.....

.....

.....

Techninės apžiūros atlikimo data

Date of technical inspection

Kitos techninės apžiūros data

Date of next technical inspection

Mažojo, pramoginio laivo techninės apžiūros talono išdavimo data

Small, recreational craft technical inspection certificate issue data

Išdavė Lietuvos saugios laivybos administracija

Issued by the Lithuanian maritime safety administration

.....

(pareigų pavadinimas)
(official)

A. V.

Stamp

.....

(parašas)

(signature)

.....

(vardas, pavardė)

(name, surname)